

Anders Fogh Rasmussens tale ved Venstres landsmøde

Taler

Anders Fogh Rasmussen
Formand for Venstre og
statsminister

Dato

21. september 2002

Sted

Odense Congress Center

For ikke så mange dage siden – den 11. september – var jeg i New York på årsdagen for det grufulde terrorangreb mod USA. Det var en bevægende oplevelse. Først og fremmest var det en sørgedag. En dag, hvor hele verden delte sorgen over de døde og medfølelsen med de efterladte.

Men samtidig var det imponerende at se, hvor hurtigt og konsekvent det amerikanske samfund har genfundet sin styrke. Ja, på en måde har terrorangrebet nok gjort det amerikanske samfund endnu stærkere. Fordi den enkelte amerikaner er blevet mere bevidst om de værdier, som USA bygger på.

Jeg føler det på samme måde. Terroristerne repræsenterer den mørke middelalder og det autoritære livssyn. Deres angreb på den frie verdens symboler har kun styrket vor vilje til at forsvare vore frihedsidealer og vor livsform.

Terroristerne kan måske smadre vore bygninger. Men de kan ikke smadre vore livsværdier.

Fra første øjeblik udtrykte Danmark sin solidaritet med USA. Og vi lod det ikke kun blive ved ord. I januar måned sendte vi nogle af vore bedste soldater til Afghanistan for at optrevle og bekæmpe terrornetværk, side om side med de amerikanske soldater. Vi har siden sendt fly og andet materiel til den amerikansk ledede aktion.

Desuden har Danmark sendt soldater til at deltage i den internationale fredsbevarende styrke i Afghanistan.

I hele den vestlige verden har vi bygget vore samfund op på respekten for personlig frihed, demokrati, religiøs tolerance og menneskerettigheder. Det er de principper og værdier, som har gjort det muligt at løfte vor del af civilisationen fra fattigdom til velstand. Det er værdier, som Europa deler med Nordamerika.

Jeg siger ikke, at det amerikanske samfund er ufejlbarligt. Det er de europæiske for øvrigt heller ikke. Jeg siger ikke, at vi er enige med USA om alt.

Men det, der forener os med amerikanerne, er langt stærkere end det, der skiller.

Derfor siger jeg ligeud: Vi støtter amerikanerne i kampen mod terrorister og herskesyge diktatorer.

Den socialistiske opposition i Folketinget kritiserer regeringen for at støtte USA for stærkt.

Det er en gratis omgang at kritisere USA, når der er fred og ingen fare. Men kendsgerningen er, at kun USA er i stand til effektivt at forsvare verdens frie samfund mod tyranner, terrorister og gale krigsherrer.

I tidens løb har det amerikanske folk bragt enorme ofre i kampen for frihed og fred. De hjalp os med at afslutte Første Verdenskrig. De befriede os fra nazismen under Anden Verdenskrig. De beskyttede os mod den kommunistiske trussel under Den Kolde Krig. Og det er USA, som er den ledende kraft i kampen mod den internationale terrorisme.

Vi skal prise os lykkelige for, at verdens stærkeste nation er et veludviklet demokrati. Et samfund bygget på frihed og åbenhed og respekt for det enkelte menneske.

Derfor betragter vi USA som en ven og allieret. Derfor ønsker vi tætte bånd mellem Danmark og USA. Derfor vil vi i ord og handling vise solidaritet med USA i kampen mod terrorismen, undertrykkelsen og det middelalderlige mørke.

Én af de aktuelle trusler mod frihed og fred er Iraks diktator, Saddam Hussein. Tilbage i 1990 besatte han Kuwait. Længere tilbage førte han krig mod Iran. Han brugte giftgas mod iranerne. Og han brugte giftgas mod kurderne i hans

eget land.

Saddam har i praksis vist, at han råder over kemiske våben. Og hvad værre er: Han har også viljen til at bruge dem.

Hvem tror på, at han ikke har både evnen og viljen i dag?

Spredning af masseødelæggelsesvåben er nok vor tids største trussel mod frihed og fred. Atomvåben, biologiske våben og kemiske våben i hænderne på denne verdens tyranner og banditter kan true hele vor eksistens.

Derfor skal vi gribe ind i tide. Det er for sent, når først giftgassen eller den dødelige sygdom er spredt over én af vore store byer.

FN har krævet, at Saddam nedrunder. FN har krævet våbeninspektører ind i Irak for at undersøge Saddams evne til at fremstille masseødelæggelsesvåben. Men Saddam har smidt inspektørerne ud. Og han har brudt en stribe FN-resolutioner.

Vi kan ikke bare lade fem og syv være lige. Vi kan ikke bare passivt acceptere, at en skruppelløs diktator tilsidesætter de krav, som det internationale samfund har stillet gennem FN. For i sidste ende vil det underminere tilliden til FN. Det vil undergrave FN's autoritet.

Derfor må vi reagere.

Irak må samarbejde med FN om at opfylde påbudene om afrustning. Irak må tillade øjeblikkelig, betingelsesløs og uhindret adgang for FN's våbeninspektører.

Saddams seneste udspil er, at det vil han godt. Efter i fire år at have nægtet våbeninspektørerne adgang vil han nu pludselig godt have dem ind. Måske vil han redde sit eget skind. Måske er det bare ét af Saddams sædvanlige numre for at vinde tid og splitte det internationale samfund.

Vi skal give freden en chance. Men jeg vil sige det helt klart. Nu er grænsen nået. Vi vil ikke længere finde os i at blive trukket rundt ved næsen af en diktator, som undertrykker sit eget folk og truer freden.

I går gjorde jeg status over regeringens indsats i de første 300 dage. I dag vil jeg se fremad. Jeg kan slet ikke nå rundt om alle de emner, hvor regeringen lægger op til reformer. Jeg vil koncentrere mig om ét tema, nemlig hvordan vi kan sikre finansiering af velfærden i fremtiden.

Vi står over for en stor udfordring i de kommende år. Der bliver flere ældre i forhold til antallet af erhvervsaktive. Det skal vi finansiere på en måde, så vi bevarer og udvikler vort velfærdssamfund.

Lad mig straks slå fast: I Venstre taler vi ikke om ”ældrebyrden”. De ældre er ikke en byrde. Tværtimod. De ældre har gennem et langt, aktivt liv skabt de værdier, som vort samfund i dag bygger på. Derfor fortjener de også at blive behandlet godt i alderdommen.

Men selvfølgelig er det en kendsgerning, at jo flere ældre, der bliver, desto større udgifter får vi til pensioner, hjemmehjælp, plejehjem og sygehuse. De store årgange fra Anden Verdenskrig og årene derefter går snart på pension.

Samtidig bliver der i en periode færre erhvervsaktive til at skaffe pengene. Det skyldes, at der i en periode blev født meget få børn. Så de erhvervsaktive årgange er ret små.

Flere ældre og færre erhvervsaktive. Det er den store udfordring, som det danske samfund står over for.

Jeg vil gerne i dag give et indblik i den langsigtede strategi, som regeringen vil følge for at sikre finansiering af velfærd i fremtiden.

Vi vil skabe vækst i det danske samfund. Vi vil skabe flere arbejdspladser. Vi vil skabe større produktion. Og vi vil gøre det mere attraktivt at arbejde og yde en ekstra indsats.

Vi skal øge beskæftigelsen med mindst 8-9.000 personer pr. år frem mod 2010. Der bliver brug for flere ansatte både i den private og i den offentlige sektor. Men da det er produktionen i den private sektor, som skaffer pengene til at finansiere den offentlige sektor, skal vi skabe mindst 5.000 arbejdspladser i de private virksomheder. Så er der plads til 3-4.000 ekstra arbejdspladser årligt i den

offentlige sektor primært på sygehuse og i ældreplejen.

Hvordan vil vi så skaffe disse ekstra arbejdspladser? Ja, det vil kræve en ekstraordinær indsats. Men med omhu, stærk vilje og målbevidsthed kan det godt lade sig gøre.

Der er fem elementer i regeringens strategi.

For det første: Det skal kunne betale sig at arbejde. Skatten på arbejde skal sættes ned.

For det andet: Der skal flere i arbejde. Vi skal have ledige væk fra kontanthjælp og i arbejde.

For det tredje: Vi skal føre en dynamisk vækstpolitik, som gør det muligt og attraktivt at oprette flere arbejdspladser i private virksomheder.

For det fjerde: Vi skal udvikle Danmark til et førende uddannelsessamfund.

For det femte: Vi skal føre en håndfast økonomisk politik. Vi skal have afdraget statsgælden. Så kan vi bruge de sparede renter til at finansiere fremtidens udgifter til de ældre og en gradvis sænkning af skatten på arbejdsindkomst.

Men der er også et sjette punkt.

Vi kan kun bringe Danmark i front med velfærd, uddannelse og vækst, hvis vi alle sammen hjælper til.

Regeringen vil sikre den grundlæggende tryghed i samfundet. Og gøre det mere attraktivt at yde en ekstra indsats. Men der er også brug for en holdningsændring i samfundet. Vi bliver alle som borgere og danskere nødt til at stille os selv det spørgsmål, om vi ikke i det daglige kan påtage os et større ansvar selv og ikke altid forventer, at det er noget, andre tager sig af.

Det er ikke kun samfundets opgave at uddanne og opdrage de kommende generationer. Det er også forældrenes ansvar.

Det er ikke kun samfundets opgave at sikre, at de ledige kommer i arbejde. Det

er også virksomhedernes og fagforeningernes ansvar.

Det er ikke kun samfundets opgave at beskytte naturen. Det er vores alle sammens ansvar.

Noget for noget. Regeringen vil sikre ordentlige forhold for de ældre, de svageste og give ungdommen grundlaget for de bedste uddannelser. Regeringen vil gøre det lettere at være iværksætter og gøre det mere attraktivt at arbejde. Vi skaber rammerne for vækst. Men det er vores alle sammens opgave og forpligtelse at udnytte mulighederne.

Regeringen baserer altså sin strategi på vækst, ikke på nedskæring. Men vi er ærlige og siger, at der bliver tale om en beskeden vækst i den offentlige sektor.

Fra 2002 til 2003 vokser det offentlige forbrug reelt med 0,7 procent. Det svarer til en vækst på 2 1/2 mia. kr. Alligevel hører vi en masse om nedskæringer og strejker og protester.

Det er egentlig tankevækkende. Det offentlige forbrug vokser. Antallet af offentligt ansatte vokser. Og alligevel bliver det fremstillet, som om der bliver skåret ned.

Det får mig til at sige til hele befolkningen: Vi står med en fælles opgave. Vi skal sikre, at vi har råd til velfærd i fremtiden. Regeringen vil gøre sit yderste for at skaffe penge til fortsat forbedring af de centrale velfærdsområder.

Men alle må hjælpe til. Også her er det noget for noget. Jo flere arbejdspladser, vi kan skabe i private virksomheder, desto flere penge får vi til at forbedre velfærden.

Regeringen lægger nu op til en ekstra indsats for at få flere i arbejde. Det er forstemmende, at hver fjerde i den erhvervsaktive alder står uden for arbejdsmarkedet. Det er mange gode kræfter, der går til spilde på den måde.

Virksomhederne må tage et ansvar. Vi ved, at mange virksomheder ikke selv tager initiativ til at få skabt plads til svage ledige. Derfor vil vi skabe nogle incitamenter.

For de svage ledige kunne man tænke sig et forløb, hvor det offentlige spæder til med tilskud i den periode, hvor de ledige er under indkøring. Når de så har bevist, at de kan udføre almindeligt arbejde og deltage på arbejdspladsen på lige fod med deres kolleger, skal de selvfølgelig ansættes på almindelige vilkår.

Det bærende princip er, at arbejdsgiverne får det, de betaler for. Og de ledige får for det, de yder.

Og så skal det betale sig at arbejde.

Alt for mange af de, der er på offentlig forsørgelse, har enten begrænset eller slet ingen økonomisk tilskyndelse til at søge et arbejde. Det gælder bl.a. mange unge, de ufaglærte og mange indvandrere fra mindre udviklede lande.

Et særligt problem er de gifte kontanthjælpsmodtagere. I dag skal en gift kontanthjælpsmodtager tjene 160 kr. i timen, før familien er bedre stillet, end hvis begge fik kontanthjælp. Det er helt urealistisk. Når kontanthjælpsmodtagere kommer i arbejde får de typisk en timeløn på omkring 100 kr. i timen.

Regeringen overvejer at lægge et loft over, hvor meget man som ægtepar kan få i kontanthjælp. Samtidig vil vi lade kontanthjælpsmodtagerne beholde en større del af det, de tjener, før der sker modregning i ægtefællens kontanthjælp. Så det kan betale sig at arbejde.

Det har fået flere til at beskylde Venstre for løftebrud. Andre har beskyldt os for at være ude i et ideologisk korstog.

Det må jeg fuldstændig afvise. Vi har sagt, at vi ikke vil sætte dagpenge- og kontanthjælpssatserne ned, og at vi ikke vil sætte efterlønsalderen op. Ellers er der ingen hellige køer. Vi er åbne over for at drøfte alle de barrierer og hindringer, der måtte være for at få flere i arbejde.

Og al den snak om ideologiske korstog. Jeg forstår det ikke.

Er det ideologi at tale om, at det skal kunne betale sig for rengøringsassistenten at stå op om morgenen og tage på arbejde? For mig handler det om sund fornuft.

Er det ideologi at sige, at folk, der modtager dagpenge eller kontanthjælp, skal stå til rådighed for de job, der måtte være? For mig handler det om sund fornuft.

Er det ideologi at sætte spørgsmålstejn ved det rimelige i, at ægtepar på kontanthjælp må gå ned i levestandard, hvis den ene går ud og får et almindeligt job som pædagog, sygeplejerske eller kasseassistent? For mig handler det om sund fornuft.

Er det ideologi at sige, at svage ledige skal have en chance for at komme ud på virksomheder og præsentere sig og vise, at de kan fungere på lige fod med de andre medarbejdere? For mig handler det om solidaritet.

For mig handler det ikke om ideologi. Det handler om sund fornuft og solidaritet med de svageste på arbejdsmarkedet.

Vi vil ikke generelt sænke satserne for kontanthjælp og dagpenge. Vi vil ikke lave eksperimenter med de ledige som forsøgskaniner.

Men vi vil fjerne de barrierer og forhindringer, som åbenlyst står i vejen for, at vi kan få flere i arbejde. Og i modsætning til andre lider vi hverken af berøringsangst eller hænger fast i fortidens løsninger.

Venstres holdning er meget klar. Mennesker, der bliver arbejdsløse, skal have en ordentlig hjælp. Men mennesker, der hver dag passer deres arbejde, skal også have noget ud af det. Det skal altid kunne betale sig at arbejde.

Et velfærdssamfund måles på, hvordan det tager sig af de svageste. Vi har derfor en stærk forpligtelse til at skabe nogle rammer, så også de lidt svagere ledige får mulighed for et liv med arbejde. Især fordi vi ved, hvad det betyder for børnenes chancer her i livet, at forældrene har et arbejde og er tilfredse med deres liv.

SID's klapjagt på kommunale beskæftigelsesprojekter truer med at stoppe alle gode bestræbelser på at få svage ledige i arbejde. Jeg synes, det er ærgerligt, hvis fagbevægelsens frygt for løntrykkeri kommer til at stå i vejen for, at svage ledige får en chance.

Derfor vil jeg godt appellere til, at fagbevægelsen sænker fanerne, så folk, der står

uden for arbejdsmarkedet, får en chance for at komme ud på virksomhederne og vise, hvad de kan.

Tiden er kommet, hvor fagbevægelsen også må vise solidaritet med dem, der ikke er på arbejdspladserne.

Det er et vigtigt mål for regeringen at få flere indvandrere i arbejde. Alt for mange indvandrere er i dag på passiv overførsel. Hvis indvandrerne kom op på samme grad af beskæftigelse som danskerne, så ville der alene her ligge 50.-60.000 ekstra arbejdspladser.

Vi vil sætte alle sejl til for at få de nyankomne i arbejde.

Regeringen har indført den regel, at man skal have boet i Danmark i mindst syv år for at få fuld kontanthjælp. Den nedsatte ydelse de første syv år er jo ikke indført, for at de nyankomne skal henslæbe tilværelsen på nedsat ydelse.

Den er indført, for at undgå, at de går i fælden – velfærdsfælden. Den er indført for at undgå, at de synker ned i en tilstand af passivitet på evig bistand. Sådan er det desværre sket med næsten halvdelen af dem, der er her fra fattige tredjelande.

Den tidligere regerings tænketank forudså, at antallet af udlændinge på varig bistand fra fattige tredjelande kunne blive tredoblet på 20 år! Det må for alt i verden ikke ske.

Jeg beder alle borgmestre om at tage et helt personligt ansvar for, at nyankomne bliver sat i gang med noget - og at pengekassen smækkes i, hvis jobbet, aktiveringen eller danskundervisningen ikke passes. Dét er noget, de nyankomne fuldt ud forstår. Det er ikke dem, der har fundet på, at man skal have penge uden at yde en indsats. Det er ikke dem, man skal bebrejde.

Det er velfærdssystemet, der er helt uegnet til at integrere nyankomne med dårlige kvalifikationer og sprogkunderskaber og en anderledes arbejdsmoral.

Men skyd på systemet. Og ikke på den enkelte nyankomne. De gør sådan set ikke andet end at tilpasse sig den mentalitet, som de mødes med.

Vi har klientgjort asylsøgere ved at pakke dem ind i misforstået omsorg og

forhindre dem i at arbejde.

De skal ikke invalideres af lediggang i halve og hele år. De skal arbejde for lommepengene i eller uden for asylcentrene. Og vi vil give arbejdstilladelse til dem, der har kvalifikationer, som vi har brug for, eksempelvis læger, sygeplejersker, ingeniører, laboranter.

Det er bedst for dem, der skal blive her - og bedst for dem, der ikke får asyl og må rejse hjem.

Forleden kunne man i TV se en dygtig flygtning, der havde klaret et job på et lager og nu skulle hjem til Kosovo. Det blev helt urimeligt gjort til et problem. Det var jo tværtimod en solstrålehistorie, at han havde arbejdet og tilmed tjent godt, mens han var i Danmark. Nu er han endnu bedre rustet til at hjælpe med genopbygning af hans hjemland.

Venstres holdning er klar. Vi skal stille krav til de nyankomne. Vi skal have dem i arbejde. Vi skal gøre op med lallementalitet, der har fået lov at brede sig i alt for mange år.

Vi har gjort det lettere for udlændinge at arbejde i Danmark – og sværere at få socialhjælp. Det er sund fornuft.

Det skal ikke blot betale sig at arbejde. Det skal også betale sig at skabe arbejde. Det skal betale sig at oprette arbejdspladser i private virksomheder. Vi skal i det hele taget forstærke dynamik og udvikling i det danske samfund.

Vi vil udvikle Danmark til et iværksættersamfund. Vi skal belønne dem, der vil skabe noget nyt. Der går mange rundt, som egentlig har lyst til at sætte noget nyt i gang. Men der bliver startet for få nye virksomheder i Danmark. Der er i Danmark et for dårligt klima for dem, der har lyst til at prøve noget nyt, dem, der vil sætte nogle ting i gang, dem, der vil løbe en risiko. Vi har behov for meget mere iværksætterånd.

Vi må se på skattesystemet, for det skal betale sig at sætte nyt i gang. Vi må fjerne bøvl og bureaukrati, så iværksætterlysten ikke bliver kvalt under bjerge af papir. Der skal være bedre vilkår for at lave nye opfindelser, forskning og udvikling i private virksomheder. Og hele uddannelsessystemet skal styrke en

selvstændighedskultur, hvor de unge får lyst til selv at sætte ting i gang.

Vi skal kvæle den indre Jante. Og i stedet hylde dem, der gør en forskel.

Vi vil gøre Danmark til et førende vidensamfund. Forskning og udvikling er afgørende for at skabe vækst og velfærd.

Vi vil investere i forskeruddannelse og forskertalenter. Vi vil forstærke samarbejdet mellem offentlig forskning og private virksomheder. Vi vil sikre, at nye forsknings- og udviklingsresultater hurtigere bliver omsat til produktion. Vi vil udvikle Danmark til et førende IT- og netværkssamfund. Det skal bl.a. ske ved afregulering i den private sektor og udvidet brug af IT i den offentlige sektor.

Regeringen vil satse stærkt på at gøre Danmark til et førende videns- og uddannelsessamfund. Sandheden er jo den, den tidligere regering efterlod budgetter med stærkt faldende bevillinger til forskning og uddannelse. Det retter VK-regeringen nu op på.

Over de næste tre år vil der blive tilført over tre mia. kr. mere til forskning, end den tidligere regering havde afsat. Og der vil over de tre næste år blive afsat over 600 millioner kroner mere til uddannelse, end den tidligere regering havde afsat.

Vi vil styrke kvaliteten og højne det faglige niveau over alt i uddannelsessystemet. Forudsætningen for at sikre velfærd i fremtiden er, at vi danskere er blandt de bedst uddannede i verden. For viden og uddannelse er vejen til vækst.

Vi ønsker en folkeskole, hvor børnene lærer noget mere. Vi ønsker, at de får flere timer i dansk og matematik. Og vi ønsker, at undervisningen i fremmedsprog starter tidligere. Regeringen har fremlagt forslag til reform af folkeskolen.

Vi ønsker også at forbedre ungdomsuddannelserne. Vi vil styrke uddannelsen i sprog. Det er Venstres mål, at alle, der tager en ungdomsuddannelse, skal beherske mindst to fremmedsprog. Desuden ønsker vi at styrke naturfagene.

Regeringen vil fremlægge forslag om reformer af gymnasierne, HF og erhvervsuddannelserne.

Desuden vil regeringen fremlægge forslag til en reform af universiteterne. Sigtet er at forbedre universitetsuddannelserne ved at give dem mere frihed og ved at lade folk udefra komme ind i ledelserne.

Mere og bedre uddannelse har også et socialt aspekt.

Det er flere gange dokumenteret, at forældrenes sociale forhold nedarves til deres børn. Børn af forældre, som har begået kriminalitet, er mere tilbøjelige til også en dag at sidde bag tremmer. Børn, hvis forældre ofte er ledige, har større risiko for selv at blive ramt af ledighed. Børn, hvis forældre lever af overførselsindkomster, har større risiko for selv at havne på overførsel. Børn, hvis forældre har hørt til den lavest lønnede del af befolkningen, har større risiko for selv at få et lavlønsjob.

Vil vi virkelig leve med det?

Nogle vil mene, at det er umuligt at ændre – uanset indsatsen.

Men de tager fejl. For i andre lande gør de det bedre. Sammenlignet med de øvrige nordiske lande har den sociale arv størst betydning i Danmark. Danmark er markant dårligere end de andre lande til at bryde den sociale arv!

Det kan og vil Venstre ikke leve med. Det er på tide at bryde ud af den negative spiral, som den sociale arv stadigvæk holder Danmark fast i.

Hvordan gør vi så det?

Det gør vi med uddannelse. En god uddannelse kan bryde den sociale arv. Og her kan vi lære af Finland.

Finland er bedst. Den finske folkeskole ligger i top i samtlige internationale undersøgelser. Og samtidig betyder den sociale arv mindre for den enkelte elev netop i Finland.

Når man kan i Finland, kan vi selvfølgelig også i Danmark.

Danmark bruger mange penge på undervisning. Faktisk er den danske

folkeskole en af verdens dyreste. Alligevel halter danske børn bagefter i læsefærdigheder, regning og naturfag. Resultaterne er middelmådige. Det er for dårligt.

Det er på tide at kræve mere af skolerne. De skal i højere grad kunne levere varen.

Vi skal stille krav til skolernes læseplaner, så vægten i højere grad kommer til at ligge på de grundlæggende faglige færdigheder – læsning, regning og fremmedsprog.

Men vi bør også kræve mere af os selv - som forældre. Vi forældre tilhører Danmarks bedst uddannede generation. Men i modsætning til finske børn er det de færreste danske børn, der allerede kan læse, når de starter i skolen. I Danmark oplever mange skolelærere, at de først skal i gang med at opdrage de danske børn, før de kan undervise dem.

Når vi stiller krav til omgivelserne, må vi ikke glemme os selv.

De finske erfaringer viser, at uddannelse er en fælles indsats – både fra lærernes og forældrenes side. Det er et partnerskab, hvor forældrene spiller en afgørende rolle i at opdrage og bakke børnene op. Der er intet forkert i at åbne en bog sammen med børnene, før de overhovedet er kommet i skole.

Der er intet forkert i at forklare børnene, at disciplin og ordentlighed er en forudsætning for at lære noget – at man ikke skal spise, drikke, snakke og forstyrre undervisningen.

Vi bryder ikke den sociale arv med vat og bomuld. Vi skal vise, at mulighederne er til stede. Og så turde stille krav om flid og disciplin. Og vise, at vi ikke tolererer ligegyldighed.

I det hele taget var det måske værd at se på, hvordan vi hver især selv kan gøre en indsats for at løse opgaver i samfundet. Undertiden kan man få den fornemmelse, at stadig flere mener, at alting er det offentliges sag, det offentliges ansvar, at alting er noget, som stat eller amt eller kommune må tage sig af, og ethvert problem må skyldes mangler i det offentlige system.

Men sådan er det jo ikke. Ikke alting kan være det offentliges ansvar.

For Venstre er det en hjertesag, at mennesket går forud for systemet, og at vi i videst muligt omfang skal sikres retten til frit valg, men med større frihed følger også større ansvar.

Det kan godt være, at det er bekvemt og besparende at slippe af med sit affald i skoven eller efterlade den skrottede bil i vejkanten, men det bliver det jo ikke mindre forkasteligt af. Og regningen for oprydning kan kun betales af den fælles kasse.

Jeg kunne godt ønske, at det personlige ansvar kom til at spille en større rolle i hverdagen, og at omsorgen for andre blev hver mands sag og ikke alene noget, man overlader til hjemmehjælpen, til plejeassistenten, til sygeplejersken, læreren, pædagogen, socialrådgiveren.

Det koster ikke noget at rejse sig for en gravid i bussen eller hjælpe en ældre over gaden eller træde på bremsen, når man kører forbi en skole. Men det er med til at skabe et bedre Danmark, et gladere Danmark.

Venstres gamle slogan - frihed under ansvar – er ikke så ringe endda.

Det er godt nok, at velfærdssamfundet skal kendes på, hvordan vi behandler de syge og de svage, men vi kan hver især gøre en indsats. Ved at leve fornuftigt. Ved ikke at være fartbøller. Ved ikke at ryge hash eller tage stoffer på diskotek eller pjække fra skole eller arbejde.

Det er godt nok, at forældrene sikres pasningsgaranti – men det fritager ikke forældrene for ansvaret for deres børns trivsel og opdragelse. Børn kræver tid og opmærksomhed. Når børn er urolige i timerne, når de mobber kammerater, når de lærer for lidt eller slutter sig sammen i bander og begår kriminalitet, er det ikke kun lærernes ansvar eller udtryk for, at der er for lidt politi på gaderne.

Det er godt nok, at de ældre, der behøver det, er sikret hjemmepleje og frit valg af plejehjem, men det fritager ikke børn og familie for at yde omsorg og kærlighed og støtte i hverdagen.

Det er godt nok, at det sociale sikkerhedsnet er tætmasket, men det er ikke i

orden, at nogle misbruger systemet og begår socialt bedrageri. Lige så lidt som utilfredshed med skattetrykket kan være en undskyldning for skattesnyd.

Og mens vi taler om skat: Vi har hver især indflydelse på, hvor høje skatterne skal være. Jo større ansvar, vi påtager os, jo større ansvarlighed vi udviser, desto mindre belaster vi de offentlige kasser. For som bekendt er gratisydelse ingenlunde gratis.

Vi danskere er et frihedselskende folk. Vi bryder os ikke om autoriteter. Vi vil gerne selv bestemme vort liv.

Tiden er kommet til at vække alle de kreative og konstruktive kræfter, som slumrer i os. Tiden er kommet til at udrette noget ekstra.

Til at skabe en skole i verdensklasse. Til at skabe virksomheder i elitedivisionen. Og ikke mindst til at udfolde sig som menneske – med ansvar, forpligtelser og fællesskabsfølelse.

Det skal være slut med destruktiv middelmådighed, hvor ligemageri, mistro og smålighed tynger os ned.

Vi skal som medmennesker fremme det bedste i hinanden.

Vi skal turde opmuntre, påskønne, og belønne dem, der gør en ekstra indsats.

Om et par måneder har vi haft regeringsmagt i et år.

Som jeg ridsede op i min tale i går, har vi arbejdet hårdt for at indfri de løfter, vi afgav under valgkampen. Men som jeg har redegjort for her i dag, er der store opgaver, vi står overfor at skulle løse.

Det bliver ikke så ligetil.

Det kommer ikke til at ske uden veråb og protester og beklagelser og anklager for både dette og hint, for sådan er nu spillets regler.

Men det kommer til at ske.

Det er tid til forandring, og vi har viljen og modet til at gennemføre de forandringer, der er nødvendige for at sikre og forbedre dansk velfærd.

Vi har ikke fået regeringsansvar, fordi vi elsker magt og ministerbiler.

Vi har fået det, fordi vi ønsker at gøre en forskel.

Det har vi gjort. Mit løfte er, at det vil vi fortsætte med at gøre.

Kilde

Fra prof. Robert Klemmensens private samling

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anders-fogh-rasmussens-tale-ved-venstres-landsmoede-2002>